

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

HISTORIE TOVÁREN V KRÁLÍKÁCH

V rámci projektu Náš region zpracovával tým ve složení: Kamila Skotáková, Kateřina Melicharová, David Bajza, Adam Nejedlý, Zdeněk Knápek, Monika Chaloupecká, Vojtěch Ruszó a Sára Pokojová téma **Historie továren v Králíkách**.

Zaměřili jsme se na tři továrny z Králík a nedaleké Dolní Lipky. Podkladem k tématu nám byly zejména informace a zajímavé fotografie z Městského muzea v Králíkách. Hledali jsme však i informace na internetu. Zajímaly nás především současné firmy a jejich produkty.

Součástí projektu byly dvě exkurze. Prvním provozem, který jsme s celou školou navštívili, byla firma OEZ Letohrad v bývalé továrně Hedva. Ta zahájila provoz v Králíkách v roce 2011 a specializuje se na výrobu jističů pro domácnost. Druhým provozem byla firma SEVEN - K, s.r.o, která od roku 2009 sídlí v části bývalé továrny Tesla a zabývá se galvanizací a smaltováním. Během exkurzí získal náš tým zajímavé informace týkající se i současnosti, které dotvářely ucelený obrázek o zkoumaných továrnách. Fotografovali jsme a pořizovali aktuální snímky a konfrontovali je s těmi dobovými.

A co zajímavého jsme zjistili?

Všechny tři továrny byly zaměřeny na tkalcovství. Největší z nich byla tkalcovna hedvábí bratrů Steinerových, jejíž výstavba byla zahájena v roce 1881. Závod se od tohoto roku stále rozšiřoval a v roce 1928 dosáhl nynějšího rozsahu. Vyráběl se zde široký a náročný sortiment kravatových tkanin, hedvábných šátků, šál, krepových tkanin a dalších. V roce 1938 zde pracovalo přibližně 1000 zaměstnanců! (Pro porovnání - město Králíky má i s přilehlými obcemi cca 5 000 obyvatel). V roce 1881 se současně zahájila i výstavba sídliště pro dělníky, kterému se ve městě přezdívá „Berlín“. Po druhé světové válce, jako jediná z králických továren, pokračovala v tkalcovství – nejprve to byl podnik HENAP Šumperk, poté národní podnik ATLAS. V letech 1958 – 1999 zde sídlil národní podnik HEDVA s výrobou brokátů, látek na výrobu kravat apod.

Druhou továrnou byla tkalcovna bavlny majitele Valentina Waltera, která byla vystavěna v roce 1889 a zaměstnávala přibližně 300 – 400 zaměstnanců. V roce 1942 zde byla v pronájmu firma FAMO, která vyráběla součásti pro vojenská letadla. V letech 1946 – 1956 sloužila továrna jako sklad, budovy byly ve špatném stavu. Od roku 1956 po rok 1998 zde sídlí závod Tesla Holešovice na výrobu žárovek, zářivek a výbojek.

Poslední továrnou byla tkalcovna bavlny Benedikta Schrolla z roku 1909 s přibližně 300 zaměstnanci v Dolní Lipce. Továrna vznikla v objektu bývalého mlýna. Od roku 1941 zde sídlila firma Dehler na výrobu šatů a uniforem pro armádu. Od roku 1950 jsou však prostory továrny využívány pro zcela jiné účely – vzniká zde zemědělská škola, dnes pod názvem Střední odborné učiliště opravářské Králíky s obory Opravář zemědělských strojů a Strojní mechanik.

Zapsala: Mgr. Leona Šponarová